

NAJSILNEJŠOU STRÁNKOU V PODNIKANÍ U NÁS JE PRIPOJENIE K SIEŤAM A VSTUP NA TRH

Podľa nového reportu Svetovej banky Business Ready (B-Ready), ktorý hodnotí podnikateľské prostredie, má Slovensko z desiatich oblastí najlepší výsledok v pripojení k sieťam (voda, elektrina a internet) a pri vstupe na trh. Najhorší výsledok dosiahlo v daňovej oblasti.

- V kategórii Energie a služby, ktorá sleduje pripojenie k elektrine, vode a internetu, Slovensko získalo vyše 86 bodov, čo bolo najviac z 50 sledovaných štátov.
- Ďalšími oblasťami s dobrým hodnotením sú Vstup firiem na trh, Medzinárodný obchod a Riešenie konfliktov (Tabuľka 1).
- V oblasti Zdanenia Slovensko získalo z možných 100 bodov necelých 50 a skončilo na 35. priečke. Najväčšiu bodovú stratu spôsobil čas potrebný na vyplnenie daňového priznania a zaplatenie dane, ako aj vysoké sociálne odvody na strane zamestnávateľa.
- Svetová Banka novým reportom B-Ready nahradila predchádzajúci projekt Doing Business. V prvom ročníku (2024) hodnotila 50 štátov. V ďalšom roku (2025) by mala pridať ďalších 62 štátov. V poslednej fáze (2026) bude report zahŕňať 184 štátov.

VÄČŠINU PRIDANEJ HODNOTY TVORIA NA SLOVENSKU ZAHRANIČNÉ FIRMY

Podniky kontrolované zahraničnými firmami vytvorili v roku 2022 väčšinu (52 %) pridanej hodnoty na Slovensku a zamestnávali 28 % ľudí. V oboch ukazovateľoch to bol tretí najvyšší podiel v EÚ (Grafy 1 a 2).

- Podľa Eurostatu bolo v roku 2022 len 1 % firiem zapojených do trhu EÚ kontrolované zo zahraničia. Tvorili však 28 % z celkovej pridanej hodnoty a zamestnávali 15 % ľudí. Najviac zahraničných firiem bolo v Luxembursku (28 %) a Estónsku (11 %).
- Na Slovensku bol podiel týchto firiem 1,5 %. Prevažne však ide o väčšie firmy, ktoré do slovenskej ekonomiky prispievajú vyššou pridanou hodnotou ako domáce firmy a poskytujú prácu 28 % zamestnaných a samostatne zárobkovo činných osôb. Priemer EÚ je 16 % (Graf 2).
- Zo zahraničných firiem podnikajúcich na Slovensku bolo 81 % z ostatných štátov EÚ, v čom patrilo Slovensku prvenstvo v EÚ. Najviac ich bolo z Česka (861, respektíve takmer tretina podnikov z EÚ). Podniky z Nemecka však prinášajú najvyššiu pridanú hodnotu (35 % podnikov EÚ) a zamestnávajú takmer 39 % ľudí zamestnaných podnikmi z EÚ.
- Pridaná hodnota je rozdiel medzi tržbami za predané produkty a nákladmi na ich obstaranie, materiál a energie.

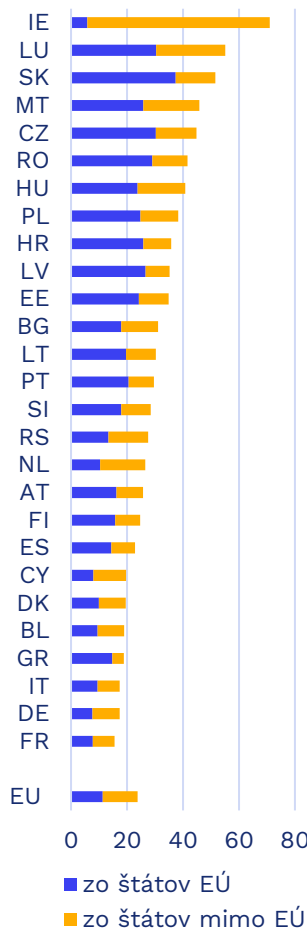
Tabuľka 1: Hodnotenie Slovenska a Maďarska v 10 oblastiach podľa B-Ready (0-100 bodov)

	Slovensko	Maďarsko
Vstup podnikov na trh	85,62	85,81
Nehnutelný majetok	71,13	73,52
Energie a služby	86,42	64,45
Pracovná sila	70,87	81,87
Finančné služby	65,53	80,70
Medzinárodný obchod	80,88	78,23
Zdanenie	49,85	59,35
Súdne/mimosúdne riešenie sporov	78,31	75,20
Hospodárska súťaž	60,81	63,17
Konkurzné konania	72,59	65,75

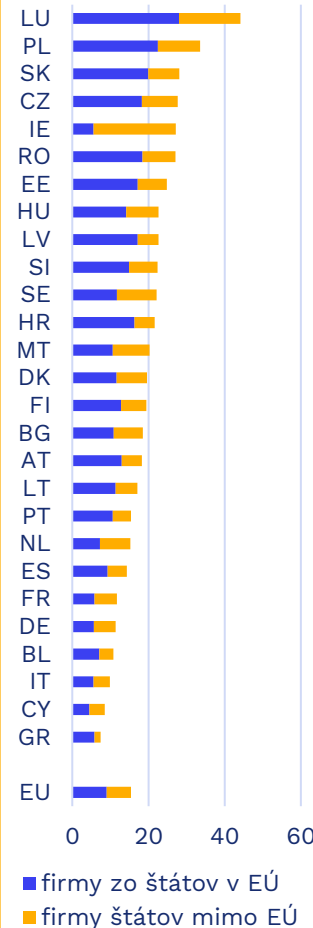
Poznámka: Vyššie hodnotenie znamená lepšie umiestnenie. Hodnotenie je farebne rozlíšené podľa poradia štátu v danej oblasti. Tmavomodrá farba značí, že patrí medzi najlepších 10 štátov.

Zdroj: Svetová banka

Graf 1: Pridaná hodnota tvorená zahraničnými firmami (% , 2022)

Graf 2: Zamestnaní v zahraničných firmách (% , 2022)

POČET VÝSKUMNÍKOV NA SLOVENSKU STÚPOL ZA POSLEDNÚ DEKÁDU O ŠTVRTINU

Podiel výskumníkov na zamestnanosti v roku 2022 bol na Slovensku siedmy najnižší v EÚ a najnižší vo Vyšehradskej štvorke. Lídrami sú severské štáty. Výskumníci na Slovensku tvorili 0,72 % celkovej zamestnanosti, priemer EÚ bol 1,06 % (Graf 3).

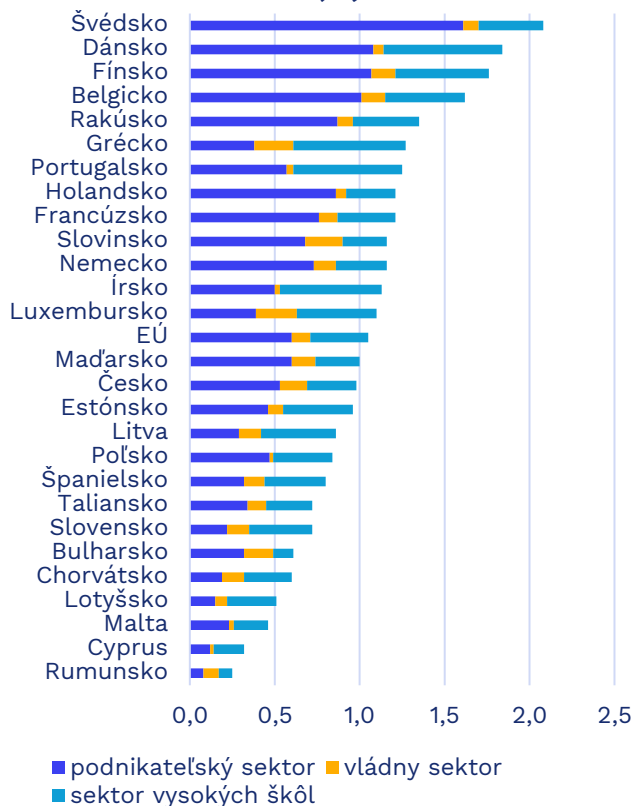
- V roku 2022 bolo na Slovensku 18 400 výskumníkov, čo je nárast o 25 % za ostatných desať rokov.
- Oproti vyspelým štátom zaostávame v podiele výskumníkov pracujúcich v podnikateľskom sektore. Vo vládnom sektore a pri vysokých školách sme nad priemerom krajín EÚ.
- Výskumníci na Slovensku sú najviac zastúpení v oblasti inžinierstva a technológií. Táto oblasť má najvyšší podiel výskumníkov dlhodobo, v roku 2022 to bolo 40 %. Vyše pätina je zapojená vo výskume v prírodných vedách. Táto skladba výskumníkov zodpovedá výraznej priemyselnej orientácii slovenskej ekonomiky.
- Najviac výskumu na Slovensku vykonávajú vysoké školy. Dlhodobo tam pôsobí viac ako polovica všetkých výskumníkov.
- K zlepšeniu podmienok pre výskumníkov má prispieť aj nový implementačný plán vyplývajúci z revízie výdavkov, ktorý pripravuje ISA.

SLOVENSKÍ ŽIACI SÚ MIERNE NAD PRIEMEROM V DIGITÁLNEJ GRAMOTNOSTI

Slovenskí ôsmaci si počinajú v počítačovej a informačnej gramotnosti aj v informatickom myslení porovnateľne s ostatnými štátmi. Českí ôsmaci patria v oboch oblastiach k najlepším na svete. Vyplýva to z medzinárodnej štúdie ICILS 2023, ktorá hodnotila 34 štátov.

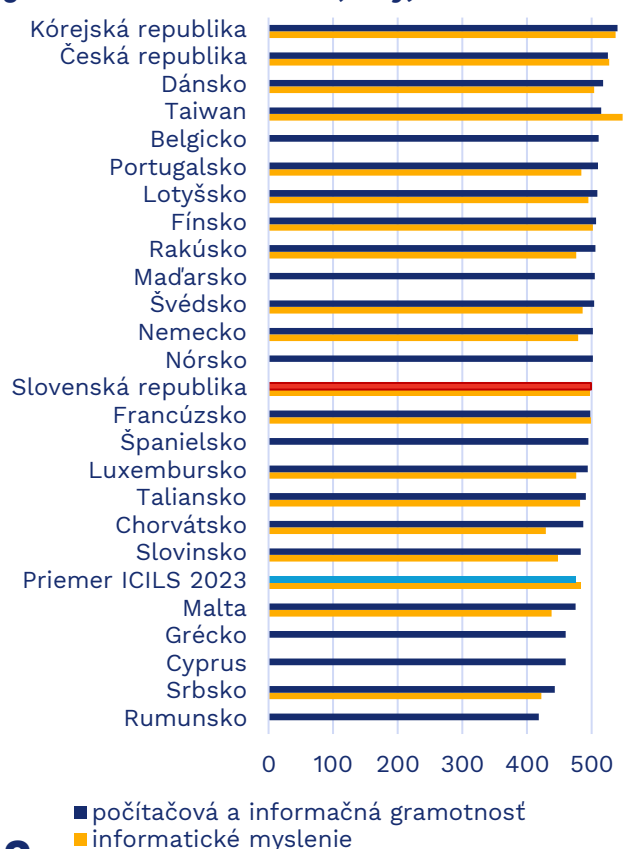
- Slovenskí žiaci dosiahli v počítačovej a informačnej gramotnosti priemerné skóre 499 bodov, čo je nad priemerom vzorky štátov v štúdii (476 bodov) a porovnateľné s priemerom EÚ (493 bodov) – Graf 4.
- Výsledky Slovenska sú podobné ako vo Francúzsku či Španielsku. Najlepšie výsledky mali žiaci v Kórei (540 bodov) a Česku (525 bodov). Pokles v roku 2023 o 19 bodov oproti roku 2013 kopíruje globálny trend, pričom najvýraznejší prepad zaznamenalo Nórsko (-35 bodov).
- V informatickom myslení, ktoré sa na Slovensku testovalo prvýkrát, dosiahli žiaci priemerné skóre 498 bodov, čím sa zaradili nad priemer štúdie (483). Podobné výsledky dosiahlo Lotyšsko, Francúzsko, Fínsko a Dánsko. Lepšie skóre mal Taiwan (548 bodov) či Česká republika (527 bodov).
- Sociálne a rodinné prostredie (vzdelanie rodičov, počet kníh, dostupnosť počítačov) podľa štúdie všade výrazne ovplyvnili výsledky žiakov.

Graf 3: Podiel výskumníkov na zamestnanosti v štátoch EÚ v roku 2022 (%)

Zdroj: Eurostat

Graf 4: Priemerné výsledky žiakov v digitálnej gramotnosti v roku 2023 (body)

Zdroj: ICILS 2023